DET JURIDISKE FAKULTET
UNIVERSITETET I BERGEN

NOTAT

til

Fakultetsstyret

Jnr.
Arkiv

Sak nr. 22/11
Styremøte 22.03.11

KOMPETANSEAVKLARING VEDRØRENDE ØREMERKING VED UTLYSING AV FASTE VITENSKAPELIGE STILLINGER.

I. Bakgrunn

Fakultetsstyret behandlet i møte 25.03.08 plan for bemanning og utlysing av vitenskapelige stillinger. Saksforelegget følger som vedlegg 1. Styret gjorde følgende vedtak:

1. *Antall midlertidige universitetslektorer i rekrutteringsstilling reduseres i takt med oppbyggingen av førsteamanuensisstillinger. Tilsettingsperioden som universitetslektor reduseres samtidig fra dagens hovedregel som er 2 år til 9 måneder som ny hovedregel.*
2. *Ordningen med midlertidig tilsetting i stilling som førsteamanuensis i påvente av bedømmelse og disputas avvikles fra og med 1. juli 2008. Ordningen erstattes inntil videre av en ordning hvor stipendiater som har levert sin PhD-avhandling engasjeres som midlertidig universitetslektor for en periode på inntil 9 måneder.*
3. *Fakultetet vil som normalordning lyse ut førsteamanuensisstillinger to ganger i året. Antall stillinger fastsettes av styret i forbindelse med behandlingen av årsplan og budsjett hvert år. Særskilt faglig innretning på stillingene forelegges fakultetsstyret.*
4. *Det lyses ut et passende antall stipendiatstillinger med passende frekvens slik at fakultetet over tid og i gjennomsnitt vil ha et antall internfinansierte stipendiatstillinger som ligger nær fakultetets måltall.*

Vedtaket under pkt 1 var i realiteten i samsvar med forslaget i saksforelegget og vedtakene under pkt 2 og 4 var identisk med forslaget. Under pkt 3 var det fremmet følgende forslag i saksforelegget:" *Fakultetet går over til en ordning med å lyse ut førsteamanuensisstillinger to ganger i året, og hvor det hver gang lyses ut 1-2 stillinger. Utlysingene skjer vekselvis med fagangivelse "offentlig rett" og "privatrett"."*

Vedtaksformuleringen "*Særskilt faglig innretning på stillingene forelegges fakultetsstyret*" var således ny i forhold til forslaget, og saksforelegget inneholdt derfor ikke noe om begrunnelsen for forslaget eller hvordan det skulle forstås. Styrets behandling av budsjettfordelingen for 2011, brev fra styrerepresentantene for gruppe B i etterkant av møtet (vedlegg 2) og separat møte dekan og visedekanen hadde med gruppe B tilsa at saken legges fram for styret for å få avklart styrets rolle og vedtakskompetansen. Dekanatet sendte derfor 07.03.11 følgende e-post til styrets medlemmer:

"I forbindelse med behandlingen av budsjettsaken ved forrige styremøte ble det orientert om mulige øremerkede utlysninger av faste førsteamanuensisstillinger våren 2011. Budsjettrammen er nå

fastlagt, inkludert antallet forventede utlysninger av faste stillinger i 2011. Dekanatet oppfattet det slik at fakultetstyret la til grunn at ledelsen skulle arbeide videre med de bebudede øremerkede utlysningene. Det var på tidspunktet for styrebehandlingen den 1. februar 2011, før budsjettet var vedtatt av fakultetsstyret, ikke aktuelt å fremme øremerkede utlysninger for realitetsbehandling.

Det foreligger et styrevedtak fra 25.03.2008 med følgende ordlyd av betydning for denne saken i punkt 3:

3. Fakultetet vil som normalordning lyse ut førsteamanuensisstillinger to ganger i året. Antall stillinger fastsettes av styret i forbindelse med behandlingen av årsplan og budsjett hvert år. Særskilt faglig innretning på stillingene forelegges fakultetsstyret.

Dekanatet legger til grunn at fakultetsstyret har tatt eksplisitt stilling til innholdet i de første punktene i møtet 1. februar, vedrørende antallet stillinger. Vedtaket fra 2008 var for øvrig basert på en annen økonomisk situasjon enn den foreliggende. Dekanatet mener imidlertid det er mest ryddig at fakultetsstyret også tar eksplisitt stilling til om resten av innholdet i dette vedtaket skal være retningsgivende for saksbehandlingen fremover. Det er uansett behov for en klargjøring. Slik dekantatet oppfatter det er det uklart om ordlyden "forelegges fakultetsstyret" innebærer at det utlysningstekster skal forelegges styret til orientering før de utlyses, eller om det alltid skal treffes realitetsvedtak om innholdet i utlysningstekstene. Styret bør ta eksplitt stilling til hvem som skal ha kompetanse til å bestemme innholdet i øremerkede utlysninger av faste stillinger fremover, slik at saksbehandlingen i disse sakene får en tilstrekkelig legitimitet.

Det vil bli fremlagt en sak om det overfornevnte til neste fakultetstyremøte. I tillegg vil det som egen sak bli fremlagt forslag til utlysningstekst for de to stillingene som ble omtalt i forbindelse med budsjettbehandlingen i februar, slik at man kan sørge for en raskest mulig utlysning på bakgrunn den kompetansefordeling som styret måtte bestemme seg for på neste møte."

II. Kommentarer fra dekan og fakultetsdirektør

Vi vil i det følgende først knytte noen kommentarer til vedtakspunkt 1-4 ovenfor fra styrevedtaket av 25.03.08:

Pkt 1: Fakultetet har avviklet ordningen med midlertidige universitetslektorer i rekrutteringsstilling, og i den grad det har vært engasjert midlertidige universitetslektorer har det vært til undervisning, og således ikke knyttet til rekruttering til doktorgradsprogrammet som tidligere. Slike engasjement har holdt seg innenfor rammen på 9 måneder, og normalt vesentlig kortere periode for å dekke inn akutte undervisningsbehov på enkeltkurs. Vi mener at denne adgangen til å kunne engasjere universitetslektorer til undervisningsformål for inntil 9 måneder forutsatt bør stå åpen, men dette må også avklares med universitetsledelsen.

Pkt 2: Ordningen omtalt i første setning ble avviklet i samsvar med vedtaket. Den midlertidige ordningen omtalt i andre setning ble opphevet i møte 16.06.09, jf pkt 4 i sak 42/09: "*Ordninga med engasjement i lektorstilling etter innlevering av avhandling opphøyrer med verknad for dei som leverer avhandling etter 1. august 2009.*"

Pkt 3: Fakultetsstyresak 06/11 "Budsjettfordeling 2011" til møtet 01.02.11 inneholdt forslag til antallet førsteamanuensstillinger og antallet stipendiat- og postdoktorstillinger som skal lyses ut over grunnbudsjettet i 2011. I samme møtet behandlet styret årsplanen for 2011, jf vedtakspunkt 3 ovenfor.

Det ble i sak 06/11 foreslått utlysing av 4 førsteamanuensisstillinger, to med budsjettmessig virkning fra 01.07 og to fra 01.12. I saksforelegget framgikk bl. annet at "*Eventuell øremerking av de to stillingene som først vil bli lyst vil vi bli tatt opp muntlig med styret og med grunnlag i strategiplanen (vedlegg 2). Vi viser her også til fakultetets søknad av 01.12.10 til NFR om JUSIP-midler (vedlegg 4)*". Fakultetsledelsen tok i samsvar med dette opp spørsmålet om øremerking og konkretiserte dette, og styret drøftet saken.

Etter styremøtet sendte de to representantene fra gruppe B et brev til styret, jf vedlegg 2. Styrets rolle i ansettelsesprosedyrer er et sentralt punkt i dette brevet hvor det vises til pkt 3 i styrevedtaket fra 2008. Dekanen vil ut fra dette utsette utlysingen av de to førsteamanuensisstillingene til styret har fått drøftet brevet fra styrerepresentantene for gruppe B og avklart vedtakskompetanse i forhold til framtidige utlysinger. Problemstillingen vil bli utdypet nedenfor.

Pkt 4: Antall stipendiater lyst ut over grunnbudsjettet har vært fastsatt av styret i forbindelse med fordelingen av årsbudsjettet, og bygger på føringene i vedtaket fra 2008. Vi mener at vedtaket under dette punktet fortsatt bør kunne legges til grunn.

Nærmere om vurderingen i den foreliggende saken (sak nr. 22/11):
Hovedformålet med denne saken er som nevnt innledningsvis å få avklart tolkningen av pkt 3 i styrevedtaket fra 2008, og ikke minst få avklart framtidige vedtakskompetanse i forhold til utlysing og eventuell øremerking av førsteamanuensisstillinger.

Fakultetsstyrets kompetanse framgår av Reglement for Det juridiske fakultet, jf følgende:

"§1. Fakultetsstyrets kompetanse
Fakultetsstyret er fakultetets øverste myndighet og har ansvar for å fastlegge overordnede mål, prioriteringer, strategier og resultatkrav for virksomheten og har ansvar for at fakultetets økonomiske ressurser disponeres i overensstemmelse med bestemmelser gitt av Universitetsstyret.
Fakultetsstyret utøver sin myndighet gjennom selv å:
- *vedta overordnete mål, prinsipper og prioriteringer for virksomheten*
- *vedta langtidsplan, med særlig vekt på strategi for forskning, utdanning og formidling*
- *vedta årsplan og budsjett*
- *vedta fakultetets interne organisering*
- *fastsette instruks for dekanus*
- *fastsette reglement for fakultetets studieprogrammer, foreta vesentlige endringer av disse og opprette/nedlegge fag og kurs.*
- *foreta tilsetting i faste vitenskapelige stillinger*
- *avgjøre om det skal utpekes visedekaner*
- *avgjøre om fakultetet skal ha tilsettingsutvalg*
- *oppnevne fakultetsstyrets faste underutvalg*
- *godkjenne årsrapport og regnskap*
- *godkjenne opplegg for kvalitetssikring/kvalitetsutvikling.*

Fakultetsstyret skal behandle alle saker av prinsipiell eller vesentlig betydning, og kan kreve å få seg forelagt enhver sak.
Fakultetsstyret skal gi melding til Universitetsstyret om fakultetets virksomhet på den måten Universitetsstyret bestemmer. Hvert år skal det gis rapport om fakultetets økonomiske status, med redegjørelse for resultatene ved fakultetet og legges frem forslag til budsjett for kommende år"

Om dekanens kompetanse sier reglementet blant annet følgende:

"§ 4 Dekan
Dekanen er fakultetsstyrets leder. Dekanen leder fakultetets virksomhet innenfor rammer satt av universitetsstyret, instrukser fra rektor og universitetsdirektør og gjennom vedtak fattet av fakultetsstyret. Dekanen har overordnet ansvar og avgjørelsesmyndighet i alle saker som ikke er tillagt fakultetsstyret eller et annet organ, og har generell fullmakt til å avgjøre løpende saker. Dekanen avgjør saker som ikke kan utsettes til fakultetsstyret kan komme sammen i møte og saker som er delegert fra fakultetsstyret [----]"

Som det framgår ovenfor, skal styret behandle alle saker av prinsipiell eller vesentlig betydning og kan kreve å få seg forelagt enhver sak, og har gjennom vedtaket fra 2008 bedt eksplisitt om å få seg forelagt særskilt faglig innretning på førsteamanuensisstillinger. Men et sentralt spørsmål er om det er tilstrekkelig at styret får seg forelagt slike saker muntlig som det fikk i møtet 01.02.11, eller om styret også ønsker å få seg forelagt slike saker som vedtakssaker.

Vi vil understreke at det etter vårt syn er et klart behov for å foreta øremerking av stillinger. For det første har dette direkte forankring i strategiplanen som styret har vedtatt i desember 2010. I tillegg er det helt nødvendig at fakultetet kan søke etter kompetanse på områder hvor det innenfor de obligatoriske fag enten er svak eller fullstendig manglende dekning hos de fast ansatte. Dette står imidlertid ikke i motsetningsforhold til at det tidvis også må foretas åpne utlysinger med grunnlag i strategiplanen og andre relevante forhold. Uten at det skal oppfattes som noe argument mot åpne utlysinger, må en likevel være oppmerksom på at bedømmelsesarbeidet kan være vanskelig å få gjennomført innenfor rimelig tid dersom man skal ha fullstendig åpne utlysingstekster. Det kan også by på betydelige problemer å skaffe personer som er villige til å gå inn i komiteer hvor det er mange søkere, slik tilfellet ofte vil være med åpne utlysninger.

Til fordel for at den faglige ledelse foretar øremerking av stillinger, er at ledelsen til enhver tid har løpende oversikt over potensielle søkere til stillinger som lyses ut og til den kompetanse fakultetet har/mangler innen de aktuelle fagområdene. Styret kan vanskelig ha samme oversikt som ledelsen i så henseende. Vi viser også til styremøtet 01.02.11 og diskusjonen om øremerking under budsjettfordelingssaken. Det ble der blant annet framholdt at selv om styret får en skriftlig og eller muntlig orientering i slike saker vil det kunne være forhold knyttet til slike opplysninger som ikke egner seg for videreformidling – noe som kan medføre at styret kan ha et svakere beslutningsgrunnlag enn ledelsen i slike saker. . Det kan imidlertid forekomme situasjoner hvor institusjonens saklige og faglige behov tilsier en øremerking hvor det kan fremstå at det vil være få eller enkeltsøkere til stillingen. Etter vår vurdering er det nærliggende at slike tilfeller forelegges styret før utlysingen.

Samtidig er utlysingen av faste stillinger en investering av betydelige omfang slik at det er naturlig at styret medvirker i prosessen. I alle tilfeller er det ikke aktuelt å endre på dagens praksis hvor alle utlysingstekster fremlegges for styret til orientering i etterkant. Dagens praksis gir derfor uansett styret en etterfølgende kontroll med den praksis som ledelsen har fulgt, og kan eventuelt gi signaler til ledelsen om det er behov for en justering.

Selv om vi mener at de beste grunner kan tale for at øremerking av stillinger foretas av den faglige ledelsen, er vi åpne for at styret kan mene at slike saker alltid skal forelegges styret i forkant. Ut fra det som er anført ovenfor har vi ikke på forhånd utformet forslag til vedtak.

Slikt forslag vil bli utformet i møtet med grunnlag i det som framkommer i styrets behandling av saken

Eivind Buanes

Asbjørn Strandbakken
Dekan

Eivind Buanes
Fakultetsdirektør

15.03.11
EIBU-ASS

Vedlegg

VEDLEGG 1

UNIVERSITETET I BERGEN
DET JURIDISKE FAKULTET

NOTAT
til
fakultetsstyret

J.nr.
Arkiv

Sak nr. 16/08
Styremøte 25.03.08

PLAN FOR BEMANNING OG UTLYSING AV VITENSKAPELIGE STILLINGER

I. Innledning

Under behandlingen av styresak om fordeling av 2008-budsjettet i møte 04.02.08 opplyste dekanus at styret i møte 11.03.08 ville få seg forelagt en sak om plan for bemanning og tilsetting i vitenskapelige stillinger.

Som en vil se nedenfor har fakultetet i dag tilsetting i 32,5 faste vitenskapelige stillinger (inkl 2 amanuenser og 1 universitetslektor) mot et behov på 60-80. Men selv om det ut fra behov ville være ønskelig med en hurtig stillingsvekst, vil både budsjett og rekruttering være styrende for hvor hurtig dette kan skje. Dessuten er det viktig med et langsiktig perspektiv slik at en ikke ut fra ev god økonomi og en god rekrutteringssituasjon enkelte år/perioder får en overopphoping av nytilsatte mens en andre år/perioder ikke har midler til noen nytilsettinger. En mer jevn rekruttering – under forutsetning av at vi har for mange søkere – vil også kunne styrke kvaliteten gjennom konkurranse.

II. Fakultetets strategiplan

Om fakultetets framtidige dimensjonering sier strategiplanen følgende:
"For å kunne gje eit godt og konkurransedyktig utdanningstilbod til 1500 – 1700 studentar, som er eit realistisk tal i framtida og samstundes ha ressursar til naudsynte forskingsmessig utvikling, trengst det 60 – 80 faste lærarar. Dette er påkrevd for å få eit forsvarleg høvetal mellom lærarar og studentar. I tillegg vil ein måtte ha om lag 50 intern- eller eksternfinansierte stipendiatstillingar for å sikra vidare rekruttering og å gje samfunnet tilstrekkeleg tilgang på høgt kvalifisert juridisk kompetanse. Ein kan vanskeleg rekna med å kunne nå dette nivået i planperioden, sjølv om ein får tilstrekkeleg økonomiske ressursar, men det må satsast maksimalt på ei rask oppbygging."

III. Alderssammensetning

1. Vitenskapelig tilsatte i faste stillinger

alder	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69
antall	2	9	8.5	5	2	4	1	1

2. Vitenskapelig tilsatte totalt, ekskl. vit.ass

alder	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69
antall	13	13	18	10	6	2	4	1	2

Tabell III, 1 som her er den mest aktuelle, viser at fakultetet bare vil ha 2 som slutter de neste 10 år pga av alder dersom en legger 70 år til grunn. Det er ellers verd å merke seg at vel 50% av alle fast tilsatte er mellom 35 og 44 år, og de vi vil tilsette i tiden framover forventes å ligge i nedre del av denne aldersgruppen eller under. Vi har altså en meget sterk konsentrasjon innenfor en relativt snever aldersgruppe – en tendens som forventes å forsterke seg de nærmeste årene, og som fakultetet må være observant på.

IV. Utvikling vitenskapelige stillinger 2003-2008

Tallene for 2003-07 er hentet fra DBH-basen (med 01.10 som registreringsdato) mens 2008-tallene er egne registreringer pr 01.02

1. "Undervisningsstillinger"

Stilling	2003	2004	2005	2006	2007	2008
professor II	0.2	0.2	0.0	0.2	o.2	0.4
professor	13.5	14.0	14.0	15.0	15.0	16.0
1. aman.	7.0	12.0	11.5	10.5	14.5	13.5
amanuensis	3.0	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0
u.lektor	12.8	14.6	13.8	4.0	9.0	8.0
tot	36.5	42.8	41.3	31.7	40.7	39.9

Nedgangen fra 13.8 universitetslektorer i 2005 til 4 i 2006 og så opp i 9 i 2007 virker påfallende, men er det som var registrert i DBH-basen på tellingsstidspunktet. Det er ellers verd å merke seg at antall fast tilsatte bare har økt med 4.5 årsverk fra 01.10.04 til 01.02.08 (her inkl en fast universitetslektor). Og antall årsverk totalt i undervisningsstillinger har i samme periode gått ned med 2.9 årsverk. Dette forklarer at vi har hatt økning, og ikke nedgang på timelærerbudsjettet slik vi trodde. Det bør ellers nevnes at våre førsteamanuenser som har vært tilsatt i postdoktorstilling eller har vært inne på postdoktorvilkår normalt er registrert som førsteamanuenser i DBH slik at ikke alle førsteamanuensene nødvendigvis er i lærerstilling på registreringstidspunktet. Det synes imidlertid som om at registreringen av faste førsteamanuenser i postdoktorstillinger ikke har vært helt konsekvent.

Stipendiatstillinger

stilling	2003	2004	2005	2006	2007	2008
stipendiat	10.8	12.6	15.8	21.6	23.3	25.0

Antall stipendiater har som det framgår ovenfor økt i hele perioden, og forklarer at antall tilsatte jevnt over har økt totalt til tross for en viss nedgang i "lærerstillinger". Den relativt store økningen fra 2005 til 06 forklarer noe av nedgangen i universitetslektorer i samme periode.

3. postdoktorer, forskere og vitenskapelige assistenter er andre stillingskategorier som inngår i det totale rapporteringstallet til DBH, jfr følgende:

stilling	2003	2004	2005	2006	2007	2008
postdoktor	0.0	0.0	0.0	3.0	0.0	2.0*
forskere	3.0	1.0	0.0	2.0	0.7	0.0
vit.ass.	2.0	3.0	1.0	1.9	0.0	2.0
tot.	5.0	4.0	1.0	6.9	0.7	4.0

Bare vit.asser som på tellingstidspunktet var tilsatt for 1 år er normalt med her. Vi viser ellers til kommentaren til førsteamanuenser ovenfor hvor det framgår at flere av disse har vært inne i postdoktorstilling eller på postdoktorvilkår uten at det normalt framkommer av registreringene.

** den ene av disse har permisjon fra førsteamanuensisstilling, men er registrert som postdoktor da han er inne på eksternfinansiert prosjekt*

V. Dagens praksis ved utlysing/tilsetting. Bakgrunn, status og utfordringer

1. Midlertidige universitetslektorer

Etter at amanuenser falt bort som egen stillingskategori, og således også adgangen til å tilsette midlertidige amanuenser (normalt i 2 år), gikk fakultetet – etter en mellomperiode med stipendiater på amanuensisvilkår - over til å bruke midlertidige universitetslektorer (normalt 2 år) som rekruttering til stipendiatstillinger. Opprinnelig var rekruttering hovedargumentet for denne stillingstypen, men i forkant av innføring av kvalitetsreformen ble det like mye fokusert på at disse stillingene også var nødvendige for at fakultetet undervisningsmessig skulle makte å gjennomføre kvalitetsreformen. Antall universitetslektorer økte derfor fra 4 i 2001 til 12.8 i 2003. Undervisningsbehovet er fortsatt like stort, men fokuseringen på økt antall med førstestillingskompetanse (jfr. blant annet NOKUT) kombinert med ressurssituasjonen gjør at det blir vanskelig å unngå en reduksjon i antall universitetslektorer om vi skal ha økonomisk grunnlag for å tilsette flere førsteamanuenser. Denne nedbyggingen vil kunne påvirke rekrutteringen til stipendiatstillinger. Men mens vi for få år siden nesten uten unntak rekrutterte fra universitetslektorkategorien har vi i seinere tid også fått fakultetseksterne søkere. Dessuten er det grunn til å anta at det forhold at alle skriver masteravhandling – hvorav noen 60 sp – kan påvirke søknadene til stipendiatstillinger. Dette ikke et argument for å redusere antall universitetslektorer, men et argument for at virkningene av en nødvendig nedbygging av denne kategorien ikke nødvendigvis får dramatisk innvirkning på søkerantallet til stipendiatstillinger. I en framtidig bemanningsplan bør ordningen med midlertidige universitetslektorer fortsatt bygges ned og på sikt tilnærmet avvikles. Men takten i dette må ses i sammenheng med økningen i antall med førsteamanuenser/professorer og budsjettsituasjonen. Vi vise ellers til punktet om midlertidige førsteamanuenser hvor vi foreslår ny bruk av midlertidige universitetslektorer.

2. Midlertidige førsteamanuenser

Engasjement av stipendiater som midlertidig førsteamanuensis fra innleveringstidspunktet og fram til disputas er holdt er en særordning som sannsynligvis ikke praktiseres noen andre steder (heller ikke ved de juridiske fakultetene i Oslo og Tromsø). Vi viser i denne forbindelse til brev av 16.11.07 fra Personal- og økonomiavdelingen hvor denne ordningen er omtalt, jfr følgende:

"Ansettelse i undervisnings- og forskerstilling skal iht uhl§ 6-3 på grunnlag av innstilling, og innstilling skal skje ut fra sakkyndig bedømmelse. Etter PøAs oppfatning er slik sakkyndig bedømming et grunnleggende prinsipp og en ufravikelig forutsetning for en hver ansettelse i undervisnings- og forskerstillinger."

Fakultetsledelsen deler denne vurderingen, og mener nå at tiden er inne for å avvikle løsningen med å tilsette i midlertidig førsteamanuensisstilling før det er dokumentert at vedkommende har førstestillingskompetanse. I den grad og i det omfang ordningen med å engasjere personer som har levert fram til disputas skal fortsette bør fakultetet gå over til å engasjere i midlertidig universitetslektorstilling.

3. Tilsetting i førsteamanuensisstilling
Normalordningen har lenge vært at fakultetet lyser ut stilling som førsteamanuensis kort tid etter at stipendiater eller andre har levert avhandling for bedømmelse, og hvor en bruker samme komite for å vurdere gradskompetanse og stillingskompetanse (hvor kravene i realiteten er de samme). Med det store antall doktorander en forventer å få de nærmeste årene kombinert med det store antall doktorander fra Oslo som ikke kan påregne utlysing av førsteamanuensisstillinger ved UiO gjør at det er urealistisk å fortsette denne praksis selv om strategiplanen tilsier at antall tilsatte med minst førstestillingskompetanse må minst fordobles i forhold til i dag. Dette begrunnes dels ut fra budsjettmessige hensyn og dels ut fra at det vil være uheldig å rekruttere for mange samtidig. Fakultetet må komme fram til en plan for nytilsettinger i førsteamanuensisstillinger som medfører en gradvis, planmessig økning av antall ansatte med førstestillingskompetanse.

4. Tilsetting i professorat
For å kunne bli professor må en som kjent enten bli tilsatt etter søknad, bli tilsatt uten utlysing (hvor universitetsstyret har en svært restriktiv praksis) eller søke opprykk til professor etter kompetanse gjennom UHR-systemet.
Fakultetet har hittil lyst ut professorat når en har visst at det ville være aktuelle søkere, noe som har medført at det har vært svært sjelden at det har vært søkere fra vårt fakultet gjennom UHRs opprykksordning. En medvirkende årsak til dette kan tidligere ha vært at "opprykksprofessorene" fikk en vesentlig lavere avlønning enn de som ble tilsatt på ordinær måte gjennom utlysing. Denne forskjellen er imidlertid avviklet. Den andre forskjellen som fortsatt gjelder er at mens det kan være dissens i komiteen ved utlysing, forutsetter professorkompetanse etter opprykk enstemmighet i komiteen. For potensielle søkere kan dette kanskje ha spilt inn, men for fakultetets vurderinger av framtidig utlysingspolitikk bør ikke dette vektlegges.

Fakultetet går ikke nærmere inn på tilsetting i professorat i dette notatet.

5. Stipendiatstillinger

I forbindelse med at fakultetene fikk den departementsdfinansierte bevilgningen delt opp i et "stipendiatbudsjett" og et "annuumsbudsjett" fikk fakultetene også fastsatt et måltall for det antall internfinansierte stipendiatstillinger vi skulle ha tilsetting i. Måltall for de stillingene vi hadde budsjett for i 2007 var 24 (23.8 årsverk). Men som kjent ble dette måltallet redusert fra 24 til 19 i 2008 samtidig som budsjettet for disse 5 stillingene ble overført til "annuumsbudsjettet" for å finansiere nye førsteamanuensisstillinger.
Som det framgår ovenfor hadde vi 25 besatte stipendiatstillinger pr 01.02.08. Av disse var 21 internfinansierte, og uten nytilsettinger i 2008 vil vi ha 20 årsverk som ligger en over

bevilgningen. I tillegg ble det med søknadsfrist i desember 2007 lyst ut 2 stipendiatstillinger som nå er under vurdering. Og i budsjettfordelingsmøtet 04.02.08 kom det fram klare signaler fra styret om at det må lyses ut enda flere stipendiatstillinger i 2008 for å kunne øke overgangen fra universitetslektorer til stipendiater. Det siste var særlig begrunnet med behovet for å avlaste "annuumsbudsjettet". Gjennom overførte stipendiatmidler vil disse nye stipendiatstillingene kunne finansieres i 2008. Men da overførte midler som kjent bare kan brukes en gang (jfr overføringene på "annuumsbudsjettet "og budsjettfordelingssaken for 2008), bør fakultetet i 2009/10 som utgangspunkt være nede på måltallet 19 om vi ikke innen da tilføres nye internfinansierte stipendiatstillinger.

Fakultetet har de siste årene fortløpende lyst ut stipendiatstillinger når vi har visst det har vært interesserte søkere foruten utlysinger for å fange opp andre søkere. Dette har vært nødvendig i en periode hvor vi har lagt langt under måltallet og stått i fare for å miste ubrukte midler. Men dagens situasjon hvor vi ligger over måltallet tilsier en ny plan for utlysing selv om det stadig vil være kandidater som går ut av programmet. Et sentralt element i en slik plan vil være å finne fram til en god "turnus" slik at det årlig tas opp omtrent like mange, og at vi dermed også får en god fordeling av ferdige kandidater. Det presiseres at også eksternfinansierte stipendiater må trekkes inn i en slik dimensjoneringsplan

VI. Forslag til bemanningsplan og retningslinjer for utlysing av stillinger

1 Generelt

Fakultetets bemanningsplan og retningslinjer for utlysning av stillinger bør i samsvar med strategiplanen ha som langsiktig mål at fakultetet får en stab på 60-80 lærerer og 50 intern- og eksternfinansierte stipendiater. Utviklingen i retning at dette målet må skje i lys av fakultetets ressurssituasjon til enhver tid. Samtidig er det ønskelig at utviklingen kan skje relativt raskt, men samtidig gradvis, blant annet med sikte på at fakultetet jevnlig har handlingsrom for å knytte til seg personer som holder svært høyt faglig nivå. En bør unngå en situasjon hvor samtlige som tar doktorgraden ett eller noen år, blir tilsatt som førsteamanuensis, for deretter å måtte vente flere år før en kan tilsette nye førsteamanuenser.

Samtidig viser erfaringen at det er vanskelig å legge langvarige, detaljerte rekrutteringsplaner blant annet fordi fakultetets økonomi, tilgang på rekrutter og avgang på vitenskapelig personale endres over tid.

Fakultetet har som foran beskrevet hatt noen særordninger for tilsetting i vitenskapelige stillinger, særlig som følge av fakultetets vanskelige rekrutteringssituasjon. Etter hvert som rekrutteringen bedres bør siktemålet være å redusere slike særordninger til et minimum, slik at fakultetet i størst mulig grad har stillingskategorier og bemanningspraksis på linje med sammenlignbare fagmiljø både på og utenfor institusjonen.

Dekanus og fakultetsdirektør vil i pkt. 2 – 5 nedenfor knytte nærmere kommentarer til å fremme forslag om hvordan fakultetets i fortsettelsen bør forholde seg til de enkelte stillingskategorier samt angi retningslinjer for tilsetting mm.

2. Midlertidige universitetslektorer – rekruttering til stipendiatstillinger

Nedbyggingen av ordningen med midlertidige universitetslektorer vil kunne påvirke rekrutteringen til stipendiatstillinger. Samtidig er det i en stram økonomisk situasjon ønskelig å prioritere tilsetting i førsteamanuensisstillinger når vi har aktuelle kandidater for slike stillinger som holder høyt faglig nivå. Vi foreslår at antallet midlertidige universitetslektorer som tilsettes i slike rekrutteringsstillinger, reduseres vesentlig i forhold til i dag. Videre foreslås at tilsettingsperioden reduseres fra 2 år, som er hovedregelen i dag, til 9 måneder, som ny hovedregel. Bruken av midlertidige universitetslektorer blir da enda sterkere enn i dag markert som rekrutteringsstillinger, ved at lektoren tidlig vil måtte påbegynne arbeidet med å identifisere emne for PhD-avhandling og utarbeide prosjektbeskrivelse. Samtidig vil en forkortning av tilsettingsperioden medføre at vi over tid kan rekruttere flere personer inn til stipendiatstillinger enn om en viderefører ordningen med 2 års tilsettingsperiode.

Vi viser ellers til punktet om midlertidige førsteamanuenser like nedenfor.

3. Midlertidige førsteamanuenser

Som det framgår av pkt V.2 foreslår vi å avvikle dagens ordning med midlertidig tilsetting i stilling som førsteamanuensis i påvente av disputas. Konkret foreslås at ordningen avvikles fra og med 1. juli 2008 og erstattes inntil videre av en ordning hvor stipendiater som har levert sin PhD-avhandling engasjeres som midlertidig universitetslektor for en periode på inntil 9 måneder. I løpet av denne tiden vil vedkommende ha anledning til å områ seg med hensyn til fremtidig tilsetting, herunder søke eventuelle utlyste førsteamanuensisstillinger eller post doc-stillinger.

4. Førsteamanuenser

Som nevnt i pkt. V.3 foran kan en ikke videreføre tidligere praksis med å tilsette praktisk talt alle som har disputert for doktorgraden som førsteamanuensis. Samtidig vil både fakultetets økonomiske situasjon, tilgang på nye førsteamanuenser og avgang av personer med minst førstestillingskompetanse, tilsi at det er vanskelig å planlegge hvor mange som bør tilsettes som førsteamanuensis over et visst antall år. Utviklingen bør imidlertid gå i retning av en gradvis oppbemanning av fakultetet, slik at en over tid kan nå de bemanningsmål som følger av strategiplanen.

Det foreslås at en går over til å lyse ut førsteamanuensisstillinger to ganger i året, at det hver gang lyses ut 1-2 stillinger, og at utlysningen skjer vekselvis med fagangivelse "offentlig rett" og "privatrett". Fagangivelsen grunnes på ønsket om å få en relativt homogen og ikke altfor omfattende søkermasse, med tanke på å få oppnevnt bedømmelseskomiteer. Også for 2008 foreslås to utlysninger som nevnt.

5. Stipendiater

Som nevnt i pkt. V.5 har fakultetet de siste årene fortløpende lyst ut stipendiatstillinger når vi har visst det har vært interesserte søkere samt hatt utlysinger for å fange opp andre søkere. Dette har vært nødvendig i en periode hvor vi har lagt langt under måltallet og stått i fare for å miste ubrukte midler.

Selv om vi nå ligger over måltallet er det ønskelig å ha en strategi for rekruttering som gjør at vi over tid har et rimelig stabilt, høyt antall stipendiater, og helst et økende antall i den utstrekning økonomiske rammer tillater det. Det vil fra og med 2009 være stor avgang av stipendiater hvert år. Det er imidlertid begrenset i hvilken grad fakultetet kan "styre" tilgangen på stipendiater i forhold til nå måltallet til enhver tid. Rekrutteringsgrunnlaget er fremdeles slik at en i en viss grad må "ta stipendiatene når de er tilgjengelige".

Vi foreslår at det lyses ut stipendiatstillinger i tilstrekkelig antall og med passende frekvens slik at vi over tid og i gjennomsnitt vil ha et antall internfinansierte stipendiatstillinger som ligger på eller nær måltallet slik det er til enhver tid. Med dagens måltall innebærer dette tilsetting av 5-6 stipendiater pr. år. I tillegg kommer eksternfinansierte stipendiatstillinger. Det foreslås ingen endringer i praksis vedrørende utlysning og tilsetting i eksternfinansierte stipendiatstillinger.

VII. Forslag til vedtak

Dekanus og fakultetsdirektør vil invitere fakultetsstyret til å gjøre følgende

Vedtak

1. *Antall midlertidige universitetslektorer i rekrutteringsstilling reduseres vesentlig. Tilsettingsperioden reduseres samtidig fra dagens hovedregel som er 2 år til 9 måneder som ny hovedregel.*
2. *Ordningen med midlertidig tilsetting i stilling som førsteamanuensis i påvente av bedømmelse og disputas avvikles fra og med 1. juli 2008. Ordningen erstattes inntil videre av en ordning hvor stipendiater som har levert sin PhD-avhandling engasjeres som midlertidig universitetslektor for en periode på inntil 9 måneder.*
3. *Fakultetet går over til en ordning med å lyse ut førsteamanuensisstillinger to ganger i året, og hvor det hver gang lyses ut 1-2 stillinger. Utlysingene skjer vekselsvis med fagangivelse "offentlig rett" og "privatrett".*
4. *Det lyses ut et passende antall stipendiatstillinger med passende frekvens slik at fakultetet over tid og i gjennomsnitt vil ha et antall internfinansierte stipendiatstillinger som ligger nær fakultetets måltall.*

12.03.08
EB-RUSÆ

VEDTAK

S. sak 16/08 **Plan for bemanning og utlysing av vitenskapelige stillinger**

Vedtak:

1. *Antall midlertidige universitetslektorer i rekrutteringsstilling reduseres i takt med oppbyggingen av førsteamanuensisstillinger. Tilsettingsperioden som universitetslektor reduseres samtidig fra dagens hovedregel som er 2 år til 9 måneder som ny hovedregel.*
2. *Ordningen med midlertidig tilsetting i stilling som førsteamanuensis i påvente av bedømmelse og disputas avvikles fra og med 1. juli 2008. Ordningen erstattes inntil videre av en ordning hvor stipendiater som har levert sin PhD-avhandling engasjeres som midlertidig universitetslektor for en periode på inntil 9 måneder.*
3. *Fakultetet vil som normalordning lyse ut førsteamanuensisstillinger to ganger i året. Antall stillinger fastsettes av styret i forbindelse med behandlingen av årsplan og budsjett hvert år. Særskilt faglig innretning på stillingene forelegges fakultetsstyret.*
4. *Det lyses ut et passende antall stipendiatstillinger med passende frekvens slik at fakultetet over tid og i gjennomsnitt vil ha et antall internfinansierte stipendiatstillinger som ligger nær fakultetets måltall.*

VEDLEGG 2

Styret ved Det juridiske fakultet

03.02.2011

Merknader til behandling av spørsmålet om rettede utlysninger i styremøte 01.02.2011.

Vi har enkelte merknader til behandlingen av sak 06/11.

Som opplyst i styremøtet 1. februar, har vi begge nær tilknytning til mulige søkere til stillinger som førsteamanuensis. Det oppstår defor et opplagt habilitetsproblem, men som møtende representanter for gruppe B i det aktuelle møtet, finner vi det nødvendig å komme med noen kommentarer. Vi vil imidlertid for ordens skyld melde oss inhabile for den videre saksbehandlingen..

Det ble under behandlingen av budsjettfordelingen for 2011 i styremøte 1. februar opplyst om at

1. To førsteamanuensisstillinger vurderes utlyst med retting mot særskilte fagfelt
2. Satsningsområdene i strategiplanen gir ikke føringer for utlysning av stillinger, da denne kun retter seg mot forskningsdelen av fakultetets virksomhet
3. Det er, etter det vi forsto, dekanatets oppfatning at ansettelsesprosedyrer ikke behøves forelagt for styret.

Styrets rolle i ansettelsesprosedyrer
Vår hovedkommentar retter seg til punkt 3.

I styremøte 25. mars 2008 ble det i sak 16/08 Plan for bemanning og utlysning av vitenskaplige stillinger punkt 3 fattet følgende vedtak:

Fakultetet vil som normalordning lyse ut førsteamanuensisstillinger to ganger i året. Antall stillinger fastsettes av styret i forbindelse med behandlingen av årsplan og budsjett hvert år. Særskilt faglig innretning på stillingene forelegges fakultetsstyret.

Vi er ikke kjent med at styret etter dette har fattet noe vedtak som endrer eller opphever styrevedtaket fra 2008. Dersom slikt foreligger bes dette opplyst.

Vi er fullt innforstått med, og ser behovet for styringsrom, men på bakgrunn av det tidligere styrevedtaket mener vi like fullt at det er nødvendig å forelegge eventuelle faglige innretninger på førsteamanuensisstillinger til styrebehandling. Selv om det i det nevnte vedtaket ikke uttrykkelig fremgår på hvilken måte slik foreleggelse skal skje, er det mest naturlig å forstå foreleggelse slik at det skal fremlegges som vedtakssak. Foreleggelse må etter vårt syn i alle tilfelle skje på en slik måte at styret gis anledning til å drøfte – på informert grunnlag – hvorvidt faglig innretning skal skje. Etter vårt syn må det særlig stilles krav til den informasjon styremedlemmene gis på forhånd, der en faglig innretning ikke opplagt er i samsvar med strategiplanen, idet styremedlemmene utenfor disse områdene ikke kan forutsettes å ha oversikt over de ulike relevante vurderingsmoment. I sak 06/11 ble det ikke utarbeidet saksforberedende dokumenter som gjorde det reelt mulig for styremedlemmene å sette seg inn i saken, og prioriteringen mellom fagområder. Videre var opplysningene om styrets rolle i denne saken av en slik art at vi ser behov for nærmere avklaringer.

Vi ber derfor om at saksbehandlingen avklares mot styrets vedtak i sak 16/08, og anmoder om at en eventuell særskilt faglig innretning av stillingene omtalt i sak 06/11 forelegges styret før eventuell utlysning.

Saksbehandling i sak 06/11

De øvrige kommentarer retter seg mot saksbehandlingen av spørsmålet om særskilt faglig innretning av førsteamanuensisstillinger. Ettersom det er vår oppfatning at denne saken bør forelegges styret, finner vi det hensiktsmessig å kort redegjøre for vår oppfatning av spørsmål vi mener det er nødvendig at styret vurderer i en slik sak og som dermed bør inngå i saksforberedelsene.

Hvilken betydning har strategiplanen ved ansettelser i førsteamanuensisstillinger?

Vår oppfatning, basert på tidligere utsagn i styremøter, har vært at strategiplanen skal være et styringsdokument som skal gi grunnlag for prioriteringer ved utviklingen av fakultetet, herunder utlysning av stillinger. Dette synet støttes av at en førsteamanuensisstilling både skal tilføre fakultetet undervisning og forskning. Her er det, slik vi ser det, vanskelig å trekke noe klart skille. Oppbyggingen av et forskningsmiljø på et fagområde har nær sammenheng med undervisningskapasiteten på samme område. Uten at det har fremkommet i styremøter eller styrepapirer, har vårt inntrykk også vært at valg av satsningsområder til dels har vært begrunnet i behov for undervisning. Etter vår oppfatning er det nødvendig at det redegjøres nærmere for hvilken rolle strategiplanen har ved ansettelser i førsteamanuensisstillinger og eventuelt hvorfor den ikke skal ha betydning ved slike ansettelser.

Stillingers frie forskningsdel

Av vedlegg 4 til sak 06/11 fremgår det at "Forutsetningen er at 20% av forskningen i stillingen skal gå til ledelse, utvikling og forskning i tilknytning til senteret for konkurransepolitikk i en tre års periode." Selv om det er bare for en treårsperiode går dette inn i den større universitetspolitiske prinsipielle diskusjonen om førstestillinger skal ha annen fordeling av forskning og undervisning enn 50/50. Å endre dette krever etter vårt syn en større prinsipiell drøftelse fra styrets side.

Rekrutteringsgrunnlaget
Det ble i styremøtet 1. februar redegjort for kartleggingen av potensielle søkere. Vi kjenner ikke detaljene i den kartleggingen som er foretatt, men basert på vår kjennskap til B-gruppen kan vi ikke se at rekrutteringssituasjonen innenfor noen av satsningsområdene jf. strategiplanen vil styrke seg i umiddelbar fremtid. Etter vår oppfatning er det derfor lite heldig å nå avskjære søkere innenfor disse områdene.

Formulering av utlysningstekst
Vi ble opplyst i styremøtet at dekanatet ønsker at det innenfor fakultets behov og faglige satsninger, legges til rette for en så åpen og rettferdig konkurranse som mulig. Dette er en linje gruppe B bifaller, og setter pris på. Etter vår vurdering er det, i tråd med en slik målsetting, ikke opplagt at et fag som sivilprosess – der det også kan tenkes å være et undervisningsbehov og en klart potensiell søker - faller innenfor en utlysning i "rettssystemer". Her kan det etter vårt syn tenkes andre formuleringsmåter. Eksempelvis kan det tenkes at en utlysning med formuleringen "søkere innen fakultetets satsningsområder jf. strategiplanen eller fagområder der en mangler undervisningkrefter (statsrett og sivilprosess) vil bli prioritert". Vi er imidlertid inneforstått med at slike "åpne" og potensielt omfattende søkerrunder har en side mot fakultetets ressursbruk, men vi anmoder om at det åpnes for en diskusjon om dette i styret.

Med hilsen

Arnt Skjefstad

Ingun Fornes